

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintasääntö

Toiminta-ajatus ja periaatteet

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimiin vanhuksille (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§).

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on Pohjois-Pohjanmaan vanhusten poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimiin. Vanhusneuvosto toimii vanhusten äänenä kaikessa hyvinvointialueen päätöksenteossa, joka vaikuttaa vanhusväestöön nyt ja tulevaisuudessa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä vastaa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus tämän toimintasäännön mukaisesti. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto voi tehdä yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa sekä ottaa kantaa muiden organisaatioiden hallinnon alla oleviin asioihin oman toimintasuunnitelman ja kiinnostuksen mukaisesti.

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokoaminen, kokoamisen prosessi ja nimeäminen

Aluehallituksen on asetettava vanhusten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vanhusneuvosto. Vanhusneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vanhusneuvoston jäsenistä siten, että kustakin vanhusneuvostosta valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vanhusneuvostoon voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§).

Vanhusneuvoston kokoonpanossa on tärkeää, että:

- eri sukupuolet ovat edustettuina tasapuolisesti.
- maantieteellinen kattavuus on monipuolinen.

Vanhusneuvostoon on nimetty hyvinvointialueen jokaisesta kunnasta tasa-arvon vuoksi sekä mies-, että naisehdokas, joista valitaan vanhusneuvostoon varsinainen jäsen ja varajäsen. Lisäksi vanhusneuvostoon voidaan nimetä muita henkilöitä (esimerkiksi järjestöjen edustaja, asiantuntijajäsenet).

Kokoonpanon valintaprosessi on seuraava:

- aluehallitus antaa toimeksiannon kuntien kirjaamojen kautta kunnallisille vanhusneuvostoille. Kunnalliset vanhusneuvostot valitsevat jäsenensä hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.
- kun hyvinvointialueen kokonaisuus on valmis, etenee esitys vanhusneuvostosta aluehallituksen nimettäväksi. Aluehallitus nimeää vanhusneuvostoon oman edustajansa oman toimikautensa ajaksi. Aluehallituksen edustaja on kokouksissa läsnä- ja puheoikeudella.
- kunnallisten vanhusneuvostojen valitsevat jäsenet kokoontuvat yhteiskokoukseen ja järjestäytyvät.

- hyvinvointialueen vanhusneuvosto nimeää keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ensimmäisessä tapaamisessaan.
- Puheenjohtajiston valintaprosessi viedään läpi kahden vuoden välein.
- hyvinvointialueen vanhusneuvosto nimeää keskuudestaan työvaliokunnan, johon kuuluu puheenjohtajisto ja 1-2 jäsentä. Työvaliokunta voi tarvittaessa hyväksyä kokousten välissä mm. kiireellisellä aikataululla tulevat lausunnot.
- Vanhusneuvostolla on oikeus nimetä yksi edustaja yhdyspintalautakuntaan puhe- ja läsnäolo-oikeudella (hallintosääntö 18§).
- mikäli kunnallisen vanhusneuvoston edustaja luopuu tehtävästä kesken kauden, niin uuden edustajan loppukaudeksi valitsee kyseinen kunnallinen vanhusneuvosto omasta joukostaan.

Toimikausi

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimikausi on neljä vuotta. Ensimmäisen vanhusneuvoston toimikausi on aluevaltuuston kauden kanssa saman pituinen.

Kokouskäytännöt

Saavutettavuus ja esteettömyys ovat keskeinen arvo kokouskäytännöistä sovittaessa sekä muussa toiminnassa.

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja. Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista, vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta hallintosäännön 17. luvun mukaisesti.

Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä osallistuu kokoukseen. Kokousten organisoinnissa avustaa hyvinvointialueen organisaatiosta nimetty yhteyshenkilö (osallisuus- ja yhdyspintapäällikkö tai vastaava). Osallisuus- ja yhdyspintapäällikkö toimii neuvoston esittelijänä.

Hyvinvointialueen vanhusneuvostolla on vuoden aikana noin 4 kokousta. Lähikokoukset voidaan järjestää vaihtelevasti eri kaupungeissa. Kokoukset voidaan järjestää myös hybridinä. Kokousten järjestelyistä vastaa puheenjohtaja yhdessä esittelijän kanssa.

Vanhusneuvoston esityslistat ja pöytäkirjat viedään hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmään. Sieltä materiaalit julkaistaan hyvinvointialueen kotisivulla. Kokousmateriaalit on toimitettava osallistujille heidän toivomassaan muodossa. Sähköisten materiaalien täytyy olla saavutettavia ja esteettömiä.

Vanhusneuvosto voi kutsua kokouksiinsa tarvittavia asiantuntijoita.

Kokouspalkkio ja matkakustannukset

Vammaisneuvoston jäsenille ja aluehallituksen edustajalle maksetaan kokouspalkkiot ja kustannusten korvaukset sekä matkakustannukset hyvinvointialueen hallintosäännön luvun 19 mukaisesti. Kokouspalkkio on 169 § kohdan 5 mukainen.

Hyvinvointialueen vanhusneuvoston tehtävät

Vanhusneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vanhusväestön sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta ja heidät tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella. (Laki hyvinvointialueesta 32§ 2. mom.)

Vanhusneuvosto

- lisää maakunnan vanhusten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia maakunnallisessa päätöksenteossa sekä vanhuksia koskevilla palveluilla yli organisaatorajojen.
- tukee yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja niiden vanhusneuvostojen välillä.
- kokoaa alueensa vanhusten näkemyksiä esimerkiksi kyselyillä, järjestämällä tapaamisia ja jalkautumalla palvelupisteisiin. Hyvinvointialueen vanhusneuvosto kokoaa aineistoa kannanotoiksi tai aloitteiksi eteenpäin vietäväksi.
- pitää yhteyttä hyvinvointialueen päättäjiin, viranhaltijoihin ja työntekijöihin sekä maakunnan muihin viranomaisiin lisätäkseen yhteistyötä ja suoria vaikuttamismahdollisuuksia.
- tekee vuosittain toimintasuunnitelman ja sen mukaisen talousarvion, joka hyväksytään hyvinvointialueen seuraavan vuoden talousarvion osana.
- tekee toiminnastaan toimintakertomuksen, jossa toteutettu toiminta kuvataan aluehallitukselle.
- tekee viestintäsuunnitelman, joka päivitetään säännöllisesti. Viestintäsuunnitelmassa vanhusneuvosto sopii viestintäkanavat ja viestintävastuut.
- nimeää tarvittaessa edustajansa muihin työryhmiin.

Vanhusneuvoston puheenjohtajisto kutsuu vanhusneuvoston koolle, vastaa kokousasioiden valmistelusta ja toiminnan organisoimisesta yhdessä hyvinvointialueen nimeämän esittelijän kanssa. Kokousta johtaa ensisijaisesti puheenjohtaja, tai tämän ollessa estynyt varapuheenjohtaja. Puheenjohtajisto vastaa vanhusneuvoston edustamisesta, jollei kokous toisin päättä. Puheenjohtajisto voi sopia keskenään tehtävien tarkemmasta jaosta.

Vanhusneuvoston jäsenen tulee osallistua toimintaan aktiivisesti ja hoitaa tälle osoitetut luottamustehtävät. Jäsenen tulee toimia vuorovaikutuksessa kunnan vanhusneuvoston ja hyvinvointialueen vanhusneuvoston välillä. Tämän tulee myös tuoda edustamansa kunnallisen vanhusneuvoston esittämät asiat käsiteltäväksi hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tehtävät

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

- osoittaa vanhusneuvoston toiminnalle esteettömät kokoustilat (sähköisten tapaamisten mahdollistaminen, hybriditilat tms.).
- huolehtii kokousten tarvitsemista järjestelyistä. Mikäli kokoukset vaativat sähköisiä laitteita, niin hyvinvointialue varmistaa ne osallistujille sekä kouluttaa niiden käyttöön.
- vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista.
- tukee toimintaa ja järjestää tarvittaessa neuvontaa toiminnan tueksi.
- osoittaa hyvinvointialueelta yhteyshenkilöt vanhusneuvoston toimintaan.
- huomioi vanhusten näkemykset osaksi aluehallituksen, aluevaltuuston sekä lautakuntien työtä. Päättäjät ovat tervetulleita vanhusneuvoston tapaamisiin.
- antaa tarvittaessa apua kokousasioiden valmisteluun.

- resursoi vanhusneuvoston toimintaa taloudellisesti.
- maksaa kokouspalkkiot ja matkakorvaukset.
- osoittaa toimintamäärärahat toimintasuunnitelman mukaisesti koulutuksiin ja seminaareihin.

Hyvinvointialueen johtaja nimeää vanhusneuvoston esittelijän ja sihteerin. Esittelijän ja sihteerin tulee olla palvelusuhteessa hyvinvointialueeseen. Esittelijän ja sihteerin tehtävänä on huolehtia kokoussihteerin tehtävien lisäksi muun muassa vanhusneuvoston käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta yhdessä puheenjohtajien kanssa.

Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan sen jälkeen, kun nimetty vanhusneuvosto on toimintasäännöt käsitellyt ja aluehallitus on asian hyväksynyt.